

Department of Croatian language and literature

General information		
Name of the course	Uvod u povijesnu gramatiku hrvatskoga jezika	
Course instructor	Sanja Zubčić, dr. sc.	
Study programme	Jednopredmetni preddiplomski studij hrvatskoga jezika i književnosti	
Status of the course	obavezni	
Year of study	2022-2023	
Language	hrvatski	
ECTS credits and manner of instruction	ECTS credits	4
	Number of class hours (Lectures + Exercises + Seminars)	30+0+15

1. COURSE DESCRIPTION
1.1. Course objectives
Temeljni je cilj kolegija upoznati studente s osnovnim spoznajama genetske lingvistike o podrijetlu hrvatskoga jezika i o njegovu razvoju od praslavenskoga jezika naovamo. Sustavno se analiziraju unutarjezične promjene na fonološkoj i morfološkoj razini, a usputno na sintaktičkoj i leksičkoj. Uz usvojene spoznaje o vrstama promjena i refleksima pojedinih jezičnih značajki studentima će se omogućiti razumijevanje i tumačenje određenih pojava u hrvatskim dijalekatskim idiomima i u tekstovima različitih žanrova.
1.2. Course enrolment requirements and entry competences required for the course
Poznavanje hrvatskoga jezika najmanje na B2 razini.
1.3. Expected course learning outcomes
I1 objasniti temeljne principe povijesne gramatike i jezičnih promjena I2 primijeniti temeljno nazivlje vezano uz istraživanja u dijakronijskoj lingvistici I3 protumačiti podrijetlo i genetsku pripadnost hrvatskoga jezika I4 objasniti razvoj fonološkoga sustava hrvatskoga jezika (od praslavenskoga do suvremenih sustava hrvatskoga jezika) I5 objasniti razvoj morfološkoga sustava hrvatskoga jezika (od praslavenskoga do suvremenih sustava hrvatskoga jezika) I6 na temelju stanja u suvremenom hrvatskom jeziku rekonstruirati starije akcenatsko stanje I7 na temelju stečenih znanja iz razvoja fonološkoga i morfološkoga sustava rekonstruirati ishodišnojezično stanje leksema i oblika I8 razlikovati jezične značajke u suvremenim sustavima hrvatskoga jezika s obzirom na stupanj njihove konzervativnosti ili inovativnosti I9 samostalno provesti dijakronijsku filološku analizu tekstova različitih žanrova i jezične starine.
1.4. Course content
Temeljni principi povijesne/dijakronijske lingvistike. Teorija jezičnih varijacija i promjena. Jezična

kronologija. Tipovi unutarjezičnih mijena (I1, I2).

Indoeuropski, baltoslavenski, predslavenski, praslavenski i općeslavenski – razvoj i rezultati. Pradomovina Slavena. Genetska podjela slavenskih jezika. Status hrvatskoga (I3).

Povijesna fonologija (podrijetlo glasova, razvoj vokalnoga i konsonantnoga sustava (od praslavenskoga do suvremenoga hrvatskoga) (I4, I7, I8, I9).

Povijesna akcentuacija (podrijetlo naglasnih jedinica, Ivšić-Stangov zakon, razvoj u hrvatskom jeziku, pregled stanja po suvremenim sustavima hrvatskoga jezika, akcenatska retrakcija, rekonstrukcija starijega naglasnoga stanja) (I4, I6, I7, I8, I9)

Povijesna morfologija (razvoj gramatičkih kategorija, deklinacija i konjugacija, postanak nepromjenjivih vrsta riječi te razvoj paradigmatskih i sintagmatskih odnosa). Osvrt na povijesnu sintaksu (atribucija, konstrukcije, red riječi) i leksikologiju (hrvatski u kontaktu s drugim jezicima, primljenice u različitim fazama razvoja hrvatskoga jezika) (I5, I7, I8, I9).

1.5. Manner of instruction

- ✓ Predavanja
- ✓ Seminari
- ✓ Samostalni zadaci
- ✓ Mentorski rad
- ✓ Konzultacije